

Àmbits temàtics

Els llocs de l'espectacle

[...] En les metròpolis contemporànies, les arquitectures teatrals o bé esdevenen *actors* de transformació urbana o bé es converteixen en construccions autistes, indiferents a l'entorn. En un o altre cas, sempre acaben jugant un rol capital en la vida ciutadana.

De sempre, els edificis teatrals han sabut materialitzar una idea artística al mateix temps que han estat en consonància amb una construcció social. Els vincles entre teatre, arquitectura i societat en l'època present (des de la perspectiva de la seva relació amb la ciutat) són l'eix d'aquest primer àmbit del Simposi. En aquest sentit, cal fixar l'atenció no només en els teatres, entesos com a arquitectures projectades ja de bon inici per a la representació escènica, sinó també en aquells espais trobats que, al mateix temps que generen el lloc just per a una posada en escena concreta, actuen d'agent revitalitzador i retornen espais abandonats a la vida ciutadana.

Teatres i ciutat tenen vides paral·leles, una història d'acords i desacords que es reflecteix en el mapa teatral d'una població. Observar la disposició dels teatres a la ciutat permet captar la capacitat urbanitzadora del fet teatral a la urbs moderna. Entre ciutat i teatres s'estableix una relació ambivalent. D'una banda, el potencial cívic de l'espai urbà atrau el teatre; de l'altra, l'activitat teatral contribueix a materialitzar la sociabilitat del lloc. Cal discutir a propòsit d'aquesta qüestió en relació al món contemporani. Això sí: amb la plena consciència que, sovint, l'anàlisi del present no pot eludir l'observació del pòsit del passat.

La ciutat i la seva potencialitat dramaturgic

Però la ciutat no ha de ser vista només com un lloc on s'ubiquen els edificis per a les arts escèniques, siguin aquests del tipus que siguin, ni tampoc com a *fons* material d'una escena. Diversos indrets de la ciutat poden esdevenir escenari —espai escènic indissoluble— d'actes performatius que, en el seu *posar-se* en la ciutat, immersos en ella, ens permetin redescobrir-la. [...]

Els intents de centrar-se en la vida real per confrontar-la amb l'espectador des d'una visió artística han donat pas a la revisió del concepte d'autoria. En el moment que l'acte de creació neix de i es construeix directament des de l'experiència real de fets i persones, de vides quotidianes i entorns ordinaris, la qüestió de l'autoria es posa damunt la taula. Sovint, quan el teatre surt de l'edifici teatral per trobar el seu lloc a la ciutat i explorar el seu potencial dramaturgic (com en el cas de molts treballs de la companyia Rimini Protokoll o de Roger Bernat), els intèrprets presten les seves històries tot esdevenint coautors —i també protagonistes— del seu propi relat.

I també cal que ens interroguem sobre quins formats (itinerància, intervenció, acció, performance, teatre document, domèstic, immersiu...) o quins processos de creació s'activen a l'hora d'efectuar escenificacions en espais no teatrals al segle XXI i quins són els valors i els propòsits que hi ha darrera d'aquestes pràctiques.

Estudis Escènics és la revista acadèmica de l'Institut del Teatre i de les seves escoles superiors de teatre i dansa. Creada el 1957, la revista acull treballs d'investigació, reflexió i debat sobre les arts escèniques a Catalunya i el món. Compta amb un Consell de Redacció i amb un Comitè Científic integrats per destacats especialistes a nivell internacional. La revista s'edita en format digital i en accés obert.

Diputació
Barcelona

Institut del Teatre

Institut del Teatre

Teatre i ciutat

Escenografies preexistents

Simposi Internacional *Estudis Escènics*

27 i 28 de setembre de 2018 | Institut del Teatre | Barcelona

Teatre i ciutat

Escenografies preexistents

Simposi internacional de la revista *Estudis Escènics* organitzat pels Serveis Culturals de l'Institut del Teatre (IT) conjuntament amb el Grup de Recerca ACM (Anàlisis Crítiques de la Modernitat: Arquitectura i Ciutat) de la Universitat Politècnica de Catalunya.

El simposi vol reflexionar sobre la relació que s'estableix entre teatre i ciutat en el món contemporani des d'àmbits afins i alhora específics com són l'urbanisme, l'arquitectura, l'espai escènic i la dramaturgia.

El debat s'estructura en dos àmbits:

«Els llocs de l'espectacle» i «La ciutat i la seva potencialitat dramaturgica».

El primer se centra en l'arquitectura i l'urbanisme; el segon està dedicat a aquells fenòmens que, des de la pràctica artística, s'interessen per la singularitat dels espais urbans. Dues mirades que caldrà fondre en una perspectiva més àmplia.

Programa

Dijous, 27 de setembre

Teatre Estudi

9.00 > 9.15h. **Accreditacions i recollida de documentació**
9.15 > 9.45h. **Benvinguda**, a càrrec de Magda PUYO, directora general de l'Institut del Teatre
Presentació del Simposi i de la revista *Estudis Escènics* de l'IT, a càrrec de Carles BATLLE, director de la revista

Àmbit: Els llocs de l'espectacle

Moderador: Antoni Ramon

9.45 > 10.45h. **Conferència inaugural**
Kathrin GOLDA-PONGRATZ:
«Creación de lugar desde el palimpsesto urbano»

10.45 > 11.45h. **Comunicacions**
Ivan ALCÁZAR:
«Al refugi, a l'edifici i a la intempèrie»
Elva Araceli GONZÁLEZ JUÁREZ: «Matadero Madrid: ruina moderna. Ciudad de las artes»

11.45 > 12h. **Pausa**

12 > 12.15h. **Presentació i visita a l'exposició**
«Cartografia teatral: Barcelona, Madrid», a càrrec de Felisa DE BLAS GÓMEZ, Almudena LÓPEZ VILLALBA, Carlos VILLARREAL COLUNGA

Moderador: Ivan ALCÁZAR

12.15 > 13.15h. **Ponència**
Bri NEWSELY: «Cartografía de la arquitectura teatral: Catálogo de los espacios escénicos de Berlín»

13.15 > 14.15h. **Comunicacions**
Guillem ALOY: «Teatre i arquitectura a Palma»
Daniel PAÛLI AGUSTÍ:
«Diferències en la localització espacial de l'activitat teatral. Una anàlisi a partir del cas de Barcelona»

14.15 > 17h. **Pausa**

17 > 19.15h. TAULA D'EXPERIÈNCIES

Moderador: Glòria BALANÁ

Pep FARGAS: «Lluèrnia, festival del foc i de la llum»
Anna HOHLER: «interActuar con la arquitectura»
Oriol MARTÍ SAMBOLA:
«Espai públic. Dimensions d'un hàbitat creatiu»
Kyriaki CRISTOFORIDI: «Desgarros urbanos como potenciales dramaturgicos preexistentes: el caso del Proyecto Arnau»
Vincenzo SANSONE: «Los proyectos site-specific del Teatro Potlach: la ciudad como escenografía y como dramaturgia»

Divendres, 28 de setembre

Auditori

Àmbit: La ciutat i la seva potencialitat dramaturgica

Moderador: Davide CARNEVALI

9.15 > 10.15h. **Ponència**
Helgard KIM HAUG*
10.15 > 11.15h. **Comunicacions**
Mehmet KEREM ÖZEL*: «Two Theatre Performances in Urban Public Spaces in Istanbul»
Francesca SERRAZANETTI*:
«Theatre third places: between temporality, transgression and civic responsibility»

11.15 > 11.45h. **Pausa**

Teatre Estudi

Moderador: Anna SOLANILLA

11.45 > 12.45h. **Ponència**
Roger BERNAT:
«Espectador, fantasma i mobilització»

12.45 > 13.45h. **Comunicacions**
Ariel GUTIÉRREZ: «Dramaturgias domiciliarias. Entre la visibilidad y la resiliencia»
Aris PRETELIN-ESTÉVES:
«Escenografía re-descubierta»

13.45 > 14.45h. **Conferència de clausura**
Davide CARNEVALI: «Teatralitats contemporànies entre espai privat i espai públic»

Totes les conferències i comunicacions es presentaran en català o castellà, excepte les marcades amb asterisc (*), que es presentaran en anglès amb traducció simultània al català.